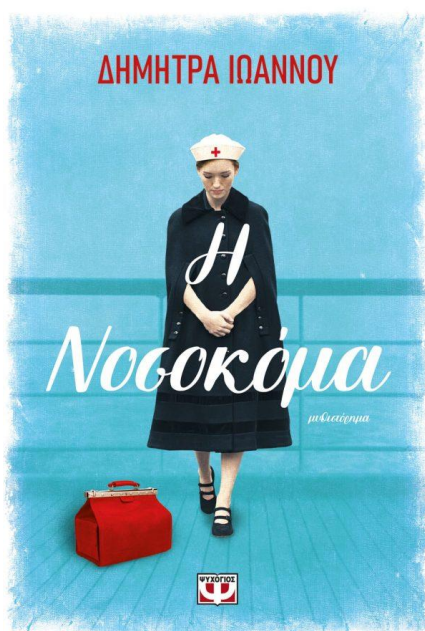

«Η νοσοκόμα», της Δήμητρας Ιωάννου, εκδ.

Ψυχογιός

Είμαστε στο 1960 και μια νοσοκόμα φτάνει στην Άνδρο για να εργαστεί στο νοσοκομείο του νησιού αλλά ο πραγματικός σκοπός της είναι να εξιχνιάσει τη μυστηριώδη εξαφάνιση της Φλωρέζας Δελαγραμμάτικα που στοίχειωσε το νησί πριν τριάντα χρόνια. Τι συνέβη εκείνη τη νύχτα; Ποιος έδωσε εντολή να σκοτώσουν την κοπέλα; Πέτυχε το σχέδιό του; Ποιος δυσαρεστείται από την αναψηλάφηση της υπόθεσης και πόσο αποφασισμένος είναι να βγάλει από τη μέση όσους θέλουν να βρουν την αλήθεια; Ποιο είναι το παρελθόν της νοσοκόμας και πόσος χώρος υπάρχει στη ζωή της για να γνωρίσει τον έρωτα; Είναι εύκολο να τα βάλει κανείς με τα εκλεκτά μέλη μιας κλειστής κοινωνίας; «Εισέρχεστε στον κόσμο της νοσοκόμας με δική σας ευθύνη»!

Το νέο βιβλίο της Δήμητρας Ιωάννου είναι μια πραγματική έκπληξη από την αρχή ως το τέλος! Εκτός του ότι ξεφεύγει αρκετά από τα γνώριμα μυθιστορηματικά ίχνη της συγγραφέως και χαράζει νέους αφηγηματικούς δρόμους, πρωτόφαντους στα κείμενα της Δήμητρας Ιωάννου, ρίχνει τον αναγνώστη στα βαθιά από το πρώτο κεφάλαιο! Η ιστορία ξεκινάει με δύο γυναίκες που ταξιδεύουν για την Άνδρο και

μόλις αποβιβάζονται στο νησί η πλοκή αρχίζει να ξετυλίγεται χωρίς να ξέρουμε σχεδόν τίποτα για καμία από αυτές. Ποιες είναι, τι σπούδασαν, γιατί και υπό ποιες προϋποθέσεις ήρθαν στην Άνδρο και άλλα ερωτήματα απαντώνται αποσπασματικά, όπως εξίσου αναπάντεχα αρχίζει και η νοσοκόμα Κατερίνα Συμεωνίδη τις έρευνές της για την εξαφάνιση της μικρής αρχοντοπούλας, χωρίς να αναφέρεται ο λόγος, γιατί και πώς έφτασε ως το νησί αυτό, πώς και γιατί κατάφερε να βρει τη δουλειά στο νοσοκομείο κλπ. Ένταση, σασπένς και καλά κρυμμένα μυστικά που βγαίνουν σταδιακά στο φως καταστρατηγούν κάθε οικεία αφηγηματική τεχνική και δε με άφησαν να πάρω ανάσα όσο διάβαζα αυτό το γαϊτανάκι των αποκαλύψεων και των αποριών. Εξίσου κλιμακωτά μπαίνουν και οι χαρακτήρες στο μυθιστόρημα, με τον καθένα να παίρνει τη θέση του τη στιγμή που πρέπει, μόνο και μόνο για να διαπιστώσουμε πως υπάρχει και κάτι που δε φαίνεται, κάτι που θα παίξει τον ρόλο του παρακάτω.

Πόσο πρωτότυπη είναι η αρχή του κειμένου, όπου μας συστήνεται η Λεώνη κι αρχίζω να κρατάω τις σημειώσεις μου, μόνο και μόνο για να γυρίσω στην τέταρτη σελίδα και να διαπιστώσω πως τα φώτα πέφτουν στη νοσοκόμα Κατερίνα Συμεωνίδη και πως η Λεώνη αρχίζει να τη ζηλεύει και να τη μισεί για τη ομορφιά, τη φρεσκάδα και τη γλυκύτητά της. Η πλοκή είναι άψογα σχεδιασμένη, γεμάτη ανατροπές και εκπλήξεις που όμως εμφανίζονται με αληθοφάνεια και πυροδοτούν απρόσμενες εξελίξεις, κουτσομπολιά και παγίδες ενώ έρευνες αναστατώνουν το νησί και φοβίζουν τον ένοχο, απειλητικά γράμματα, φήμες και αμφιβολίες, εκβιασμοί, όλα αυτά στήνουν έναν τρελό χορό και σχηματίζουν ένα από τα καλύτερα μυθιστορήματα της συγγραφέως. Η Δήμητρα Ιωάννου πάτησε σε καινούργια μονοπάτια και τα χάραξε με τον δικό της τρόπο γραφής και την ευρηματικότητα της πλοκής που χαρίζει με το νέο της μυθιστόρημα ενώ οι τίτλοι και η δομή των κεφαλαίων συμβάλλουν αρκετά σε αυτήν την αίσθηση φρεσκάδας και πρωτοτυπίας. Καλλολογικά στοιχεία, παρομοιώσεις και μεταφορές είναι τα απαραίτητα στολίδια του κειμένου: «Κομμάτια πάγου έπεφταν οι λέξεις και μούλιαζαν το κατάστρωμα ενώ η δυσφορία στάθηκε σαν σύννεφο ανάμεσά τους» (σελ. 19). Επίσης, θαύμασα το πόσο τρυφερή είναι η παρομοίωση της σελίδας 93 που δένει αναπόσπαστα την πλανεύτρα θάλασσα με τις χήρες του νησιού αλλά και τις φρεσκοπαντρεμένες, που χαρίζει ανθρωπομορφισμό στη θάλασσα όταν υποδέχεται με γλυκύτητα τα παλικάρια στα πρώτα τους ταξίδια! Ντοπιολαλιά, παροιμίες, τοπόσημα δίνουν τον απαραίτητο ρεαλισμό όσο μια ταλαντούχα και δοκιμασμένη πένα φέρνει στη ζωή ανθρώπους γνήσιους, ντόμπρους, σκληρούς, με τη θάλασσα να τους ντύνει στα μαύρα και να τους σκληραίνει.

Μια ολοζώντανη κοινωνία περνάει από τις σελίδες του μυθιστορήματος, με τις αναποδιές της, τα μυστικά της, τα κρυφοκοιτάγματα της, τις ελπίδες και τις προσδοκίες, τα «κουσέλια», κι απ' όλ' αυτά πρέπει η Κατερίνα να βγάλει άκρη για να εξιχνιάσει την εξαφάνιση της Φλωρέζας, γιατί όμως την απασχολεί τόσο πολύ αυτή η ιστορία; Όλοι οι χαρακτήρες έχουν μυστικά, όλοι κρύβονται πίσω από το δάχτυλό τους, όλοι ξέρουν μα κανείς δε μιλά κι έτσι ανοίγει διάπλατα μια γκάμα υπόπτων κι ένα μπουκέτο αποριών για τον ρόλο του καθενός στην ιστορία αυτή. Νημποριό, Χώρα, Άχλα, η Παναγιά η Θαλασσινή, Κόρθι, Αποίκια, Γιάλια, Μαΐνητες, Μπατσι, Γαύριο και άλλα είναι τα μέρη όπου εκτυλίσσεται η δράση, με τη νοσοκόμα να πείθει κόσμο να μιλήσει, να μαζεύει τα στοιχεία που της είναι απαραίτητα, να σοκάρεται με κάποιες συμπτώσεις και τελικά να μπαίνει στο στόχαστρο ενός τρομακτικού αντιπάλου ενώ στην Άνδρο φτάνει κι ο άνθρωπος που έχει στοιχειώσει το δικό της παρελθόν. Η κοπέλα συναναστρέφεται με πολλούς από τους σημαντικότερους κατοίκους του νησιού: την κατά βάθος δυστυχισμένη Λεώνη που γυρίζει στο πατρικό της ως δασκάλα για να παλέψει σκληρά και να ξελογιάσει τον γοητευτικό Μάξιμο Γαλανό, τον ναυτικό Τέλη που έχει αναπτύξει μια συμπάθεια για το πρόσωπο της νοσοκόμας, τον ιερέα παπα-Γιαννιό και την ψυχρή, υπολογίστρια, αδίστακτη αδελφή του, Βιολέτα, τον βουλευτή Ζαννή Γαλανό που λύνει και δένει στο νησί και τον γιο του, Μάξιμο, έναν άντρα που έχει κάψει όλες τις καρδιές του τόπου, την όμορφη, αυστηρή και καταπονημένη μετά την εξαφάνιση της κόρης της, Φλωρέζας, Ισαβέλλα Δελαγραμμάτικα, την αλλήθωρη, κακομαθημένη, στριφνή και ανάγωγη Χαρίκλεια, τον αδέκαστο και άτεγκτο διοικητή της Χωροφυλακής Λεωνίδα Βαλμά, το γλυκό μου Αννεζώ και πολλούς άλλους ενώ στο πλάι της έχει τη Λίλιαν και τον Τζέφρι ή Σωσώ η Γκομενιάρρα, δύο ανθρώπους εμπιστοσύνης που θα τη βοηθήσουν στο έργο της.

«Η νοσοκόμα» είναι ένα μυθιστόρημα που τινάζει στον αέρα αβροφροσύνες και κρυμμένα μυστικά μιας καλής κοινωνίας που αγωνίστηκε πολύ για τα λούσα και την αψεγάδιαστη επιφανειακή της εικόνα: «...είχαν στηθεί ενέδρες, είχαν πέσει πυροβολισμοί και είχαν ξαμοληθεί τορπίλες! Υπόγεια όμως και με το γάντι, όπως αρμόζει στην καλή κοινωνία» (σελ. 182). Με πρωτότυπη αφήγηση, με μια διαφορετική καλοσχεδιασμένη πλοκή, με έξυπνες ανατροπές, με ένα μυστήριο που διαχέεται στις σελίδες του, το κείμενο ζωντανεύει με ενάργεια και ρεαλισμό την κλειστή ναυτική κοινωνία της Άνδρου και ξεδιπλώνει μια αστυνομικής υφής ιστορία με τέχνη και σωστό χειρισμό των εκπλήξεων. Κι όταν όλα μπαίνουν πια στη θέση τους, η νοσοκόμα, σαν άλλος Ηρακλής Πουαρό, καλεί τον κόσμο γύρω της για να βάλει στη θέση τους τα τελευταία κομμάτια του παζλ, ξεδιπλώνοντας μια ιστορία που με συγκίνησε και τόνισε την αξία της πίστης στην αλήθεια. Μακάρι να μπορούσα να γράψω περισσότερα επ' αυτού αλλά η αναγνωστική έκπληξη είναι ανεκτίμητη. Το λυτρωτικό τέλος που μου έφερε δάκρυα στα μάτια και με αλάφρωσε από το βάρος που κουβαλούσα όσο διάβαζα το βιβλίο. Ρεαλισμός και γνήσια συναισθήματα κινούν τους ήρωες του βιβλίου, οι οποίοι έρχονται αντιμέτωποι με κινδύνους και με σκοτεινές πτυχές ανθρώπων που ξέρουν να δείχνουν το καλό τους πρόσωπο, επηρεάζοντας τον κόσμο και αλλοιώνοντας τα γεγονότα. Δυνατό και τρυφερό, ευρηματικό και καλογραμμένο, το νέο μυθιστόρημα της Δήμητρας Ιωάννου σπάει αρκετά από τα στερεότυπα του αστυνομικού και του ρομαντικού είδους και μου χάρισε ένα ταξίδι που δεν ήθελα να τελειώσει.